

ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΕΙΝΑΙ ΣΤΟ ΧΕΡΙ ΣΟΥ

Η κατάσταση στην Ελλάδα

Η χώρα μας είναι μια από τις ελάχιστες χώρες της ΕΕ που επιτρέπεται να αυξήσει τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου (αύξηση κατά 25% έως το 2010 σε σχέση με το έτος βάσης 1990). Για την Ελλάδα προβλέπεται, επίσης, ότι το 20,1% της ηλεκτρικής ενέργειας θα προέρχεται από ΑΠΕ έως το 2010. Όμως η σημερινή κατάσταση δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ιδανική. Το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών εκτίμησε ότι αν συνεχιστεί ο ρυθμός αύξησης των εκπομπών, η Ελλάδα δεν πρόκειται να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της απέναντι στο Πρωτόκολλο του Κιότο. Κάτω από τις παρούσες συνθήκες, η συνολική αύξηση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου θα ανέλθει σε +34,7% το 2010¹.

Σημειωτέον ότι οι εγκαταστάσεις παραγωγής ενέργειας αποτελούν τη βασική πηγή εκπομπών, μιας κι ευθύνονται για την έκλυση του 43% των αερίων θερμοκηπίου. Όσον αφορά την ηλεκτροπαραγωγή, το 2004², περίπου το 60% της ηλεκτρικής ενέργειας προήλθε από την καύση λιγνίτη, 14% από την καύση πετρελαίου, το 10% από ανανεώσιμες πηγές (συμπεριλαμβανομένων και των μεγάλων υδροηλεκτρικών), το 15% από φυσικό αέριο.

Το θέμα της κλιματικής αλλαγής αποτελεί το σημαντικότερο παράδειγμα της διαφοράς μεταξύ λόγων και έργων. Στο επίπεδο των διακηρύξεων, ο Πρωθυπουργός σε ομιλία του την 1^η Νοεμβρίου 2007 επισήμανε το μεγάλο πρόβλημα της κλιματικής αλλαγής τονίζοντας ότι «...η καταστροφή του περιβάλλοντος και η συνακόλουθη κλιματική αλλαγή είναι η μεγαλύτερη από τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει, σήμερα, ολόκληρος ο Πλανήτης. Είναι απειλή που αγγίζει τα πάντα». Επίσης, στο εαρινό συμβούλιο η Ελλάδα δεσμεύτηκε να υποστηρίξει την προσπάθεια για μείωση κατά 20% των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου της ΕΕ μέχρι το 2020, με ταυτόχρονη πρόνοια για 20% συμμετοχή των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο συνολικό ενεργειακό μίγμα και 20% εξοικονόμηση ενέργειας. Ποια είναι όμως η πραγματικότητα;

Η πραγματικότητα με στοιχεία

- Οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου στην Ελλάδα το 2005 έχουν αυξηθεί κατά 25,4% σε σχέση με το έτος βάσης, κάτι που σημαίνει ότι έχουμε ήδη υπερβεί τα όρια εκπομπών που έθεσε το Πρωτόκολλο του Κιότο
- Ο στόχος για την Ελλάδα ήταν το 20,1% του ηλεκτρισμού να παράγεται από ΑΠΕ έως το 2010. Σήμερα το ποσοστό αυτό κυμαίνεται μόλις στο 9-10% περίπου (συμπεριλαμβανομένων και των μεγάλων υδροηλεκτρικών). Το Υπουργείο Ανάπτυξης έχει παραδεχτεί ότι δεν θα πιάσουμε το στόχο για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας
- Οι εκπομπές CO₂ από την παραγωγή ηλεκτρισμού στη χώρα μας είναι από τις χειρότερες παγκοσμίως. Ενδεικτικά, η Ελλάδα εκπέμπει 0,777 κιλά CO₂ ανά

1 Εθνικό Αστεροσκοπείο: http://www.climate.noa.gr/Reports/CC_reports.htm

2 EU, 2006. ENERGY & TRANSPORT 2006 IN FIGURES. Part 2 : ENERGY. Directorate-General for Energy and Transport in co-operation with Eurostat
http://ec.europa.eu/dgs/energy_transport/figures/pocketbook/doc/2006/2006_energy_en.pdf

παραγόμενη κιλοβατώρα, όταν η Κίνα εκπέμπει 0,771 κιλά ανά kWh, και η Γερμανία 0,499 κιλά ανά kWh.

- Η συνολική κατανάλωση ενέργειας στη χώρα μας αυξάνεται κατά 2,7% κάθε χρόνο, μια από τις χειρότερες επιδόσεις σε Ευρωπαϊκό επίπεδο
- Κάθε Έλληνας παράγει σχεδόν 12,4 τόνους αερίων του θερμοκηπίου κάθε χρόνο, δηλαδή 12% πιο πάνω από το μέσο Ευρωπαϊκό όρο
- Έχουμε μια από τις μεγαλύτερες εξάρτησεις από πετρέλαιο σε όλη την Ευρώπη των 25, μιας και το 2004 η ενεργειακή εξάρτηση της χώρας μας από πετρέλαιο έφτανε στο 65%
- Τα κτίρια μας είναι τρομερά ενεργοβόρα, όμως δεν έχουμε ακόμα ενσωματώσει την Οδηγία 2002/91 για την ενεργειακή αποδοτικότητα των κτιρίων και πλέον οδηγούμαστε στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο.
- Η κυβέρνηση απάλλαξε το λιγνίτη και το λιθάνθρακα, που αποτελούν τα πλέον ρυπογόνα καύσιμα παγκοσμίως, από κάθε φόρο³
- Κίνητρα για την εξοικονόμηση ενέργειας και την εισαγωγή ΑΠΕ στον οικιακό τομέα δεν έχουν εφαρμοστεί
- Καταλαμβάνουμε την 41^η θέση επί συνόλου 53 χωρών, αναφορικά με τα μέτρα που έχουμε λάβει για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής⁴

Δυσοίωνα μέλλον

Οι ενδείξεις για το τι πρόκειται να ακολουθήσει στο ενεργειακό μας μέλλον δεν είναι ενθαρυντικές. Το Υπουργείο Ανάπτυξης πρόσφατα έθεσε σε διαβούλευση τον 1^ο μακροχρόνιο ενεργειακό σχεδιασμό της χώρας με ορίζοντα το 2020, όπου προβλέπει την εισαγωγή του εξαιρετικού 'ρυπογόνου' λιθάνθρακα στο ενεργειακό μίγμα. Ο λιθάνθρακας, μάλιστα, θα εισάγεται από την Κίνα ή την Αφρική, καθιστώντας την Ελλάδα δέσμια των επιδιώξεων χωρών με διαφορετικά γεωπολιτικά συμφέροντα. Στον ίδιο σχεδιασμό προβλέπεται, επίσης, ότι οι εκπομπές της χώρας στον τομέα της ηλεκτροπαραγωγής θα είναι αυξημένες κατά 32% σε σχέση με το 1990, η εξοικονόμηση ενέργειας στην τελική κατανάλωση θα φτάσει μόλις στο 10%, ενώ η συμμετοχή των ΑΠΕ στο ενεργειακό ισοζύγιο δεν θα είναι πάνω από 12%. Αν πραγματικά υιοθετηθεί από την Κυβέρνηση αυτός ο ενεργειακός σχεδιασμός θα έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τους στόχους που έχουμε συνυπογράψει στο Εαρινό Συμβούλιο του 2007, και θα φανεί ότι αντί της μάχης ενάντια στην κλιματική αλλαγή επιλέγουμε την εξυπηρέτηση βραχυπρόθεσμων οικονομικών συμφερόντων.

Το WWF Ελλάς, όμως, δεν απογοητεύεται. Με την κατάλληλη πολιτική βούληση η Ελλάδα μπορεί και να τηρήσει τους στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και πραγματικά να πρωτοστατήσει στην παγκόσμια προσπάθεια καταπολέμησης της κλιματικής αλλαγής. Η παρουσία της Αντιπροσωπείας της Ελλάδας στη συνδιάσκεψη του Μπάλι αποτελεί για το WWF Ελλάς δείκτη της ανταπόκρισης της Κυβέρνησης στην ταχέως αυξανόμενη κοινωνική ανησυχία για το μέγεθος των επιπτώσεων από την κλιματική αλλαγή.

³ Η κυβέρνηση προχώρησε το 2006 σε εξαίρεση του λιγνίτη από τον ειδικό φόρο κατανάλωσης, δίνοντας στις λιγνιτικές μονάδες ένα δώρο της τάξεως των 105.000.000 €

⁴ Germanwatch, 2006. The climate change performance Index. A comparison between the top 53 CO2 emitting nations